

OPONENTSKÝ POSUDOK

NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Biodiverzita v ekologických sieťach

Autor: Ing. Andrea Diviaková, PhD.

Posudzovaná habilitačná práca je tvorená úvodným textom v rozsahu 46 strán a pokračuje výberom publikovaných článkov a kapitol vo významných publikáciách. Na záver autorka prezentuje aplikovaný výstup riešenia problematiky technobiotoopov. Treba uviesť, že všetky práce boli v recenzných konaniach, čím som vylúčil ich ďalšiu recenziu v rámci oponentského posudku. Štruktúra práce je logická a výber prác korektne zodpovedá doterajšej vedeckej práci habilitantky. Už v abstrakte autorka vyjadruje podstatu svojej práce, keď deklaruje, že ekologické siete a ÚSESy predstavujú aktívny prístup k ochrane biodiverzity. Z úvodnej časti práce vyplýva, že autorka si danú tému zvolila v súlade s príslušným odborom so zameraním na oblasť, ktorá už niekoľko desaťročí rezonuje v oblasti krajinno-ekologických prístupov pri riešení problémov životného prostredia. Práca okrem vedeckých atribútov umožňuje explicitné využitie poznatkov v praxi, najmä v kontexte spracovania dokumentov ochrany prírody a v projektoch pozemkových úprav. Výskum je podložený veľmi serióznym teoretickým a metodickým základom v problematike, ktorej sa autorka venuje aj v publikačnej činnosti a prenáša ju aj do pedagogických aktivít.

1. Aktuálnosť zvolenej témy

Problematika ekologických sietí a ÚSES predstavuje v súčasnosti veľmi aktuálnu tému na rôznych úrovniach od miestnej po nadregionálnu. Predložená práca je svojim zameraním vysoko žiadúca a treba povedať, že tvorí významný vstup do komplexnej problematiky poznania procesov prebiehajúcich v oblastiach s rôznorodým hospodárskym využívaním krajiny v našich zemepisných šírkach. Kontext práce je však oveľa širší, hlavne v súvislosti s prebiehajúcou zmenou klímy. Jej zameranie úzko korešponduje s témami preferovanými

v rámci environmentálnych projektov a grantov európskeho výskumného priestoru, ale aj mimo neho. Potreba výskumu zmien a poznania trendov ohrozenia znížovania biodiverzity predstavuje trvalý proces s meniacimi sa socio-ekonomickými podmienkami a faktormi, ktoré vyplývajú z neustále sa meniacich nárokov na využívanie prírodných zdrojov a postupne aj s faktormi meniacej sa klímy. V tejto oblasti vidím vysokú aktuálnosť predloženej habilitačnej práce.

2. Splnenie cieľov habilitačnej práce

Autorka prezentovala cieľ práce v rámci záveru úvodnej textovej časti, kde predstavuje výber podstatných tém, ktorým sa venovala v doterajšej vedeckej činnosti na rôznych modelových územiach. Ciele môžeme zhrnúť stručne do problematiky skvalitňovania metodických postupov ÚSES, zapojenie ÚSES do integrovaného manažmentu krajiny, hodnotenia významnosti biokoridorov v poľnohospodárskej krajine, hodnotenie vplyvov biokoridorov na vybrané skupiny živočíchov a pod. Napokon cieľom bolo aj riešenie problematiky ekologickej stability formou mikrosietí v areáli technickej infraštruktúry. Deklarované ciele podporujú význam problematiky a poukávajú na systémový prístup autorky vo vedeckej práci. V súlade s prezentovanými výsledkami a záverečného hodnotenia považujem cieľ práce za splnený.

3. Zvolené metódy výskumu a spracovanie výsledkov

Metódy práce korešpondujú s prezentovanými témami a sledujú zámer autorky, ktorým je prezentácia doterajších výskumov na modelových územiach. Zvolené metodické postupy sú vhodne interpretované a zdôvodnené pre ich využitie v habilitačnej práci i v ďalších výskumoch.

4. Hodnotenie výsledkov habilitačnej práce

Výsledky práce potvrdili, že autorka preukázala vysokú vedeckú erudíciu a zručnosti tak v oblasti teoreticko-metodickej, ako aj v oblasti realizácie výskumu a následnej interpretácie výsledkov pri riešení danej problematiky. Práca je v každom prípade významným prínosom a vhodne dopĺňa priestor výskumu ekologickej stability a biodiverzity na poľnohospodársky využívaných územiach. Pozitívne hodnotím zvládnuté spektrum metód a postupov s využitím nástrojov GIS, ktoré autorka vhodne využila pre dosiahnutie hodnotných výsledkov v podobe mapových výstupov s vysokou vypovednou hodnotou. Cenné sú aj poznatky, ktorými autorka verifikovala účinnosť prvkov ÚSES k erózii pôdy a vo vzťahu k vybraným spoločenstvám pôdnych organizmov.

5. Prínos habilitačnej práce pre rozvoj vedy a pre prax

Habilitačná práca má významný prínos, ktorý autorka dokumentuje získanými výsledkami dôkladným zvládnutím metód terénneho výskumu a následných kamerálnych metód. Predložené výsledky sú priamo aplikovateľné pri spracovaní manažmentu využívania krajiny ako aj pri tvorbe rozvojových plánov regiónu vrátane územných systémov ekologickej stability, projektov EIA a projektov pozemkových úprav. Nemenej významné sú získané dáta a informácie pre budovanie informačných systémov krajiny.

Otázky a pripomienky:

1. Ako by ste zhodnotili kvalitu spracovania projektov ÚSES na Slovensku a kde vidíte ich slabé stránky?
2. Do akej miery je potrebné rešpektovať návrhy druhového zloženia stromovej alebo krovinovej vegetácie v súvislosti s meniacimi sa klimatickými podmienkami, predovšetkým vo vzťahu k hydrologickému suchu, zadržiavaniu vody v krajine a protipovodňovým opatreniam?

Hodnotenie práce

Habilitačná práca Ing. Andrei Diviakovej, PhD. predstavuje prácu s prvkami originality a svojím zameraním spĺňa kritériá habilitačnej práce v odbore habilitačného konania Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií. Prácu hodnotím veľmi pozitívne, odporúčam ju k obhajobe a zároveň navrhujem, aby po úspešnej obhajobe bol Ing. Andrei Diviakovej, PhD. udelný vedecko-pedagogický titul docent.